

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Ефективна ЕКОНОМІКА

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

№ 9, 2013 [Назад](#) [Головна](#)

УДК 330.328

І. М. Крейдич,
д. е. н., доцент, професор кафедри теоретичної та прикладної економіки,
Національний технічний університет України «КПІ»

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

I. Kreidych,
Doctor of Economics., docent, Professor of the Department of Theoretical and Applied Economics,
National Technical University of Ukraine "KPI"

THE ANALYSIS OF INNOVATION AND INVESTMENT ACTIVITY IN UKRAINE

В статті виявлено формування певних тенденцій, що якісно характеризують розвиток іноземного інвестування в Україні. Галузева структура іноземних інвестицій формується в основному за рахунок внутрішньої торгівлі, харчової промисловості, машинобудування, металообробки та фінансових послуг. Досліджено теоретичне підґрунтя активізації інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні. Проведено аналіз прямих іноземних інвестицій за видами діяльності. Зазначено, що інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності. З'ясовано, що бюджетне фінансування залишається одним із головних фінансових інструментів науково-технічної та інноваційної політики економічно розвинутих країн, основною формою прямої державної підтримки інноваційного розвитку. У сучасних умовах, коли витрати на науково-дослідні роботи з кожним роком зростають, роль державного фінансування у цьому процесі підвищується, а для фундаментальних досліджень стає визначальною. Світова економічна криза не знизилла державного пріоритету підтримки фундаментальних досліджень у більшості країн світу. Більш того, антикризові програми в США і країнах ЄС передбачають збільшення підтримки фундаментальних досліджень, підвищення уваги до фундаментальної науки як основного елемента формування і реалізації довгострокових цілей національного розвитку. Україна має достатньо високий рівень фундаментальних та прикладних досліджень за досить широким переліком наукових напрямів. Прискорення розвитку економіки України та її інтеграція у світову економіку в середньостроковій і довгостроковій перспективі визначатимуться результатами використання наявного потенціалу вітчизняної фундаментальної науки.

In the article the formation of certain trends that qualitatively characterize the development of foreign investment in Ukraine was revealed. Branch structure of foreign investments is formed mainly due to internal trade, food processing, machinery, metal processing and financial services. It was investigated the theoretical basis for promotion of innovative and investment activity in Ukraine. The analysis of foreign direct investment activities was conducted. It was noted that investments are directed into already developed areas of economic activity. It was found that government funding is one of the main financial instruments of scientific-technical and innovation policies of economically developed countries, the main form of direct government support for innovation development. In modern conditions when scientific research works is growing every year; the role of public funding in this process is increases, and for fundamental researches is being crucial. The global economic crisis has not reduced public support for fundamental researches priority in the most countries of the world. Moreover, the anti-crisis programs in the USA and the EU countries provide increasing support for fundamental researches, increase attention to the fundamental science as a key element in the formation and implementation of long-term goals of national development. Ukraine has a sufficiently high level of fundamental and applied research on the rather extensive list of research directions. Accelerating the development of Ukraine's economy and its integration into the global economy in the medium and long term will be determined by the results of the use of the available potential of the national the fundamental science.

Ключові слова: *інвестиційна політика, інвестиційна діяльність, інвестиційний процес, інноваційна діяльність, інвестиційний клімат.*

Keywords: *investment policy, investment activity, investment process, innovation activity, investment climate.*

Постановка проблеми. Забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в Україні залишається питанням стратегічної важливості, від реалізації якого залежать динаміка соціально-економічного розвитку та можливість модернізації на цій основі національної економіки.

У вітчизняних економічних дослідженнях проблеми активізації інноваційно-інвестиційної діяльності відповідно до фахової спеціалізації досліджують такі вчені: Л. М. Борщ, В. М. Геєць, О. В. Носова, Р. В. Попельнохов та інші науковці [1-4].

Метою даної статті є проведення аналізу інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні, виявлення тенденцій розвитку інвестиційного процесу.

Виклад матеріалу. Можна відокремити формування певних тенденцій, що якісно характеризують розвиток іноземного інвестування в Україні:

- переважання за розмірами інвестицій партнерів із промислово розвинутих країн і за кількістю – із країн, що розвиваються, а також поступове збільшення частки країн СНД;

- орієнтація спільних підприємств на виробництво товарів, якими світові ринки практично насичені, та сферу послуг;

- реалізація спільних інноваційно-інвестиційних проєктів, як правило, на двосторонній основі;

- обережність західних партнерів щодо великих інвестицій, зумовлена відсутністю надійних гарантій щодо їх захисту, відсутністю стратегії та тактики виходу на практично невідомий і раніше закритий ринок;

- активність малих іноземних фірм, орієнтованих на швидке обертання невеликого капіталу або на вигоду від разових операцій, часто суто посередницьких;
- нерівномірність розподілу інвестицій за галузями і регіонами України, їх зосередження в промислових центрах України;
- велика частка майнових внесків іноземних інвесторів у загальних обсягах інвестицій, слабе використання механізмів фінансового ринку для інвестування.

Географічна структура іноземного інвестування в економіку України формується під впливом двох взаємопов'язаних груп факторів. З одного боку, її розвиток визначається глибиною зовнішньоекономічних зв'язків із традиційними партнерами (країни СНД, де домінує Росія, окремі східноєвропейські та західні країни), з іншого – необхідність диверсифікації, в першу чергу міжнародної інвестиційної діяльності. У цьому контексті характерними рисами є:

- переважання двосторонніх міждержавних угод, в яких практично не пропрацьовано механізми участі в багатосторонніх міждержавних структурах (ГАТТ/ВТО, МАГАТЕ, конвенції з передачі передових технологій, авторських прав тощо);
- вузька орієнтація в міжнародних фінансових відносинах, в основному, на МВФ та Світовий банк;
- орієнтація на незрілі інтеграційні регіональні та субрегіональні групування.

Для географічної структури прямого іноземного інвестування характерне збереження провідної ролі США, Німеччини, Великобританії, Кіпру, Швейцарії, Росії.

Галузева структура іноземних інвестицій формується в основному за рахунок внутрішньої торгівлі, харчової промисловості, машинобудування, металообробки та фінансових послуг. Серед інших галузей відносно значення мають наука, охорона здоров'я, побутове обслуговування, зовнішня торгівля, будівництво, хімічна промисловість.

Досліджуючи тенденції останніх років, можна стверджувати, що обсяг залучених іноземних інвестицій в Україну залишається незначним. У 2012 р. в іноземними інвесторами вкладено 6013,1 млн. дол. США прямих інвестицій, а їх загальний обсяг на кінець грудня 2012 року становив 54462,4 млн. дол. США, що на 8,2% більше обсягів інвестицій на початок року.

Протягом останніх років обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну у розрахунку на душу населення залишається на досить низькому рівні – близько 1000 дол. США (рис. 1), тоді як у Чехії – 7418 дол. США, Болгарії – 6226 дол. США, Казахстані – 3706 дол. США, Польщі – 3155 дол. США, Румунії – 2350 дол. США [5].

Необхідно зазначити, що структура за формами залучення іноземного капіталу за період 2003-2012 рр. значно змінилася. Так, якщо у 2003-2004 рр. внески у вигляді рухомого і нерухомого майна займали 28-36%, то на сьогодні в структурі акціонерного капіталу нерезидентів домінують вкладення в грошових внесках.

У структурі іноземних капіталовкладень головним інвестором в економіку України залишається Європейський Союз. Так, у 2012 році з країн ЄС унесено 42979,3 млн. дол. США інвестицій, що становить 78,9% загального обсягу акціонерного капіталу; із країн СНД – 4269,0 млн. дол. США (7,8%), з інших країн світу – 7214,1 млн. дол. США (13,3%) [6].

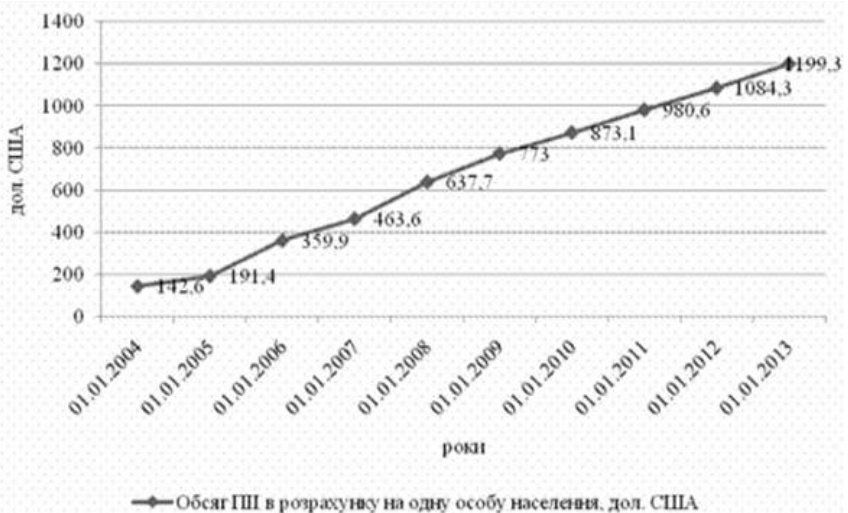

Рис. 1. Обсяг прямих іноземних інвестицій в Україні, у розрахунку на одну особу населення, дол. США (складено за даними [6])

Варто зазначити, що проведений аналіз диверсифікації джерел залучення прямих іноземних інвестицій за країнами-інвесторами може бути ризиком залежності економіки України від політики декількох країн – основних інвесторів.

Аналізуючи прямі іноземні інвестиції за видами діяльності, слід зазначити, що інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності. Так, на підприємствах промисловості зосереджено 17166,7 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій, що становить 31,5% їх загального обсягу, у т.ч. переробної – 14078,7 млн. дол. США (82% іноземних інвестицій, вкладених у промисловість), добувної – 1548,4 млн. дол. США (9%), у виробництво та розподілення електроенергії, газу та води – 1539,7 млн. дол. США (9%). У підприємства металургійного виробництва унесено 6157,0 млн. дол. США прямих інвестицій, у підприємства з виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – 3039,9 млн. дол. США, у підприємства хімічної та нафтохімічної промисловості – 1325,8 млн. дол. США, у підприємства машинобудування – 1154,7 млн. дол. США, у підприємства іншої неметалевої мінеральної продукції – 1053,9 млн. дол. США. Однак, необхідно зазначити, що частка ПІІ у промисловість у загальній структурі останніми роками має тенденцію до зниження. Водночас, для іноземних інвесторів привабливішими є види діяльності з більш високим рівнем рентабельності. Так за 2012 рік у фінансових установах акумульовано 16105,6 млн. дол. США (29,6% загального обсягу) прямих інвестицій, в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємствам – 9058,5 млн. дол. США (16,6%), у підприємствах торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – 6003,0 млн. дол. США (11,0%) [6].

У процесі вирішення поставлених задач доцільно виділити основних інституціональних інвесторів:

1. Інвестиційні компанії і фонди: основний інструмент, за допомогою якого здійснюється інвестиційна діяльність, це акції та облігації різних компаній, тобто портфельні інвестиції.
2. Венчурні компанії і фонди: основний інструмент – акції компаній, однак венчурний фонд ні в якому разі не диверсифікує ресурсів, тобто він не формує інвестиційного портфеля, а прагне одержати тотальний контроль над компанією, яку він інвестує.
3. Страхові компанії в основному намагаються використовувати цінні папери з гарантованою прибутковістю і високою ліквідністю – державні, муніципальні й корпоративні облігації.
4. Лізингові компанії відрізняються специфічною формою інвестицій у вигляді встаткування, техніки.

Однак, слід зазначити, що за статистичними даними основним джерелом інвестування залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 59,7% усіх капіталовкладень. Таким чином, близько 60% інвестицій в основний капітал на сьогодні припадає на власні кошти підприємств і тільки 34% на позички. Вирішення проблеми дефіциту фінансових ресурсів усередині країни можливо за рахунок зовнішніх джерел. У більшості розвинутих країн, таких як США, Німеччина, Велика Британія, іноземні інвестиції стали стимулом для розвитку й зростання внутрішніх інвестицій.

Проведемо аналіз інноваційної діяльності в Україні. За даними Державної служби статистики України у 2012 р. кількість організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, порівняно з 2011 р. зменшилася на 3,7% і становила 1208 організацій, з них:

- 52,8 % – організації галузевого профілю;
- 27,2 % – наукові установи академічного профілю;
- 14,6 % – вищі навчальні заклади;
- 5,4 % – заводська наука.

Розподіл організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, за секторами діяльності свідчить, що, як і в попередні роки, найбільша частка таких організацій (44,3%) належить до підприємницького сектору (рис 2-3).

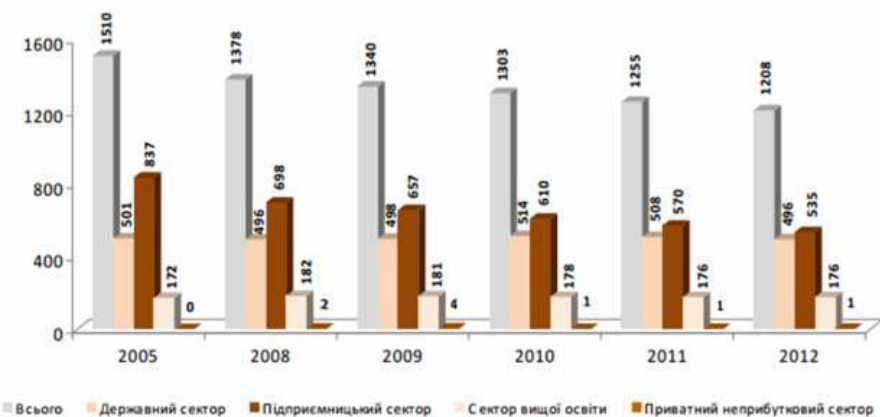

Рис. 2. Динаміка кількості організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, за секторами діяльності, од. (складено за даними [6])

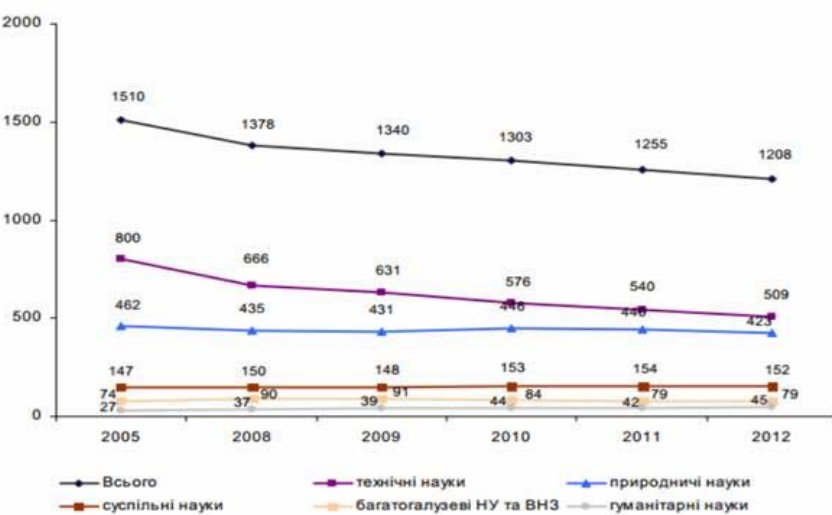

Рис. 3. Динаміка кількості організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, за галузями наук, од. (складено за даними [6])

Тенденція щорічного зниження кількості організацій, що здійснюють науково-технічну діяльність, супроводжується збереженням незмінної структури їх розподілу за галузями наук: найбільші частки припадають на технічні (42,1 %) і природничі науки (35%), найменші – на суспільні (12,6 %) і гуманітарні науки (3,7 %).

Важливим ресурсним показником вважається чисельність кадрів, зайнятих у сфері досліджень і розробок. Як і у попередні роки, у 2012 р. продовжувалась тенденція скорочення загальної чисельності працівників організацій, які виконували наукові та науково-технічні роботи. З 2005 р. кількість працівників організацій, що здійснюють науково-технічну діяльність, скоротилася на 23,9%, у т.ч. дослідників – на 19,5%.

Обсяг фінансування наукової і науково-технічної діяльності в Україні за рахунок усіх джерел у 2012 р. становив 10558,5 млн. грн., за рахунок державного бюджету – 4739,2 млн. грн., що на 22,8% більше порівняно з 2011 р. Частка коштів держбюджету у загальному обсязі фінансування становила 44,9%, тобто збільшилася порівняно з 2011 р. на 4,4 в. п. (рис. 4).

Наукоємність ВВП (витрати на науку за всіма джерелами у відсотках до ВВП) у 2012 р. становила 0,75%, з них частка коштів державного бюджету – 0,33%. Витрати на наукову і науково-технічну діяльність в Україні щорічно зростають в абсолютному вимірі, але при цьому їхня частка у ВВП становить менше 1% ВВП (рис. 5).

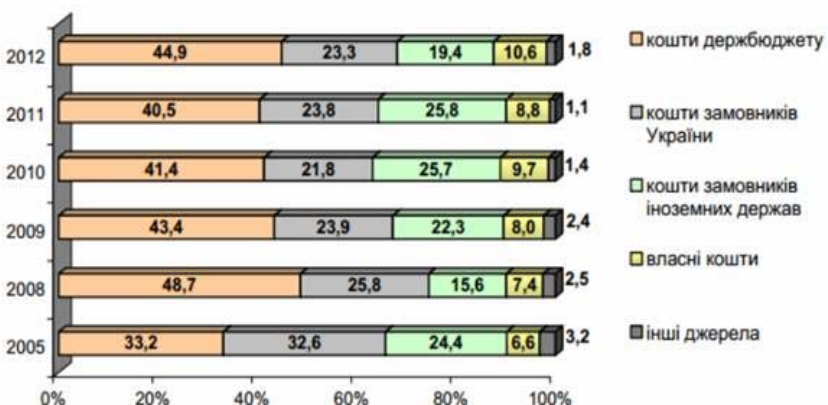

Рис. 4. Динаміка структури фінансування наукової і науково-технічної діяльності за джерелами, %
(складено за даними [6])

Рис. 5. Динаміка наукоємності ВВП, %
(складено за даними [6])

Бюджетне фінансування залишається одним із головних фінансових інструментів науково-технічної та інноваційної політики економічно розвинутих країн, основною формою прямої державної підтримки інноваційного розвитку.

За напрямками бюджетного фінансування науки за рахунок загального фонду кошти розподілено таким чином: на ДіР у цілому припало 88% (2010 р. – 89,6%, 2011 – 88,4%) від загального обсягу бюджетного фінансування науки, зокрема: фундаментальні дослідження – 51,3% (2010 р. – 54,6%, 2011 – 51,3%), прикладні дослідження і розробки – 30,3% (2010 р. – 29,0%; 2011 – 29,1%), дослідження і розробки за ДЦНТП – 4,7% (2010 р. – 5,0%; 2011 – 5,4%), роботи за державним замовленням (розробки найважливіших новітніх технологій) – 0,8% (2010 р. – 0,3%; 2011 – 1,1%), програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва – 0,9% (2010 р. – 0,8%; 2011 – 0,8); частка фінансової підтримки розвитку наукової інфраструктури становила 6,4% (2010 р. – 4,8%; 2011 – 6,7%), інших робіт – 5,6% (2010 р. – 5,6%; 2011 – 5,6%).

Витрати на дослідження і розробки є одним з головних критеріїв інноваційності економік країн світу. Станом на 2012 – 2013 рр. за цим показником першою в світі країною залишалися США, проте вже в найближчі десятиліття лідером може стати Китай.

В Україні витрати на досліджень і розробок значно менші порівняно з США та іншими країнами, однак у 2012 р. продовжилася тенденція до зростання обсягів фінансування – загальний обсяг спрямованих коштів на вказані цілі зріс на 18,6% порівняно з 2011 р., у т.ч. за рахунок загального та спеціального фондів – на 19,6% і 15,7% відповідно (рис. 6).

У сучасних умовах, коли витрати на НДДКР з кожним роком зростають, роль державного фінансування у цьому процесі підвищується, а для фундаментальних досліджень стає визначальною. Світова економічна криза не знизила державного пріоритету підтримки фундаментальних досліджень у більшості країн світу. Більш того, антикризові програми в США і країнах ЄС передбачають збільшення підтримки фундаментальних досліджень, підвищення уваги до фундаментальної науки як основного елемента формування і реалізації довгострокових цілей національного розвитку.

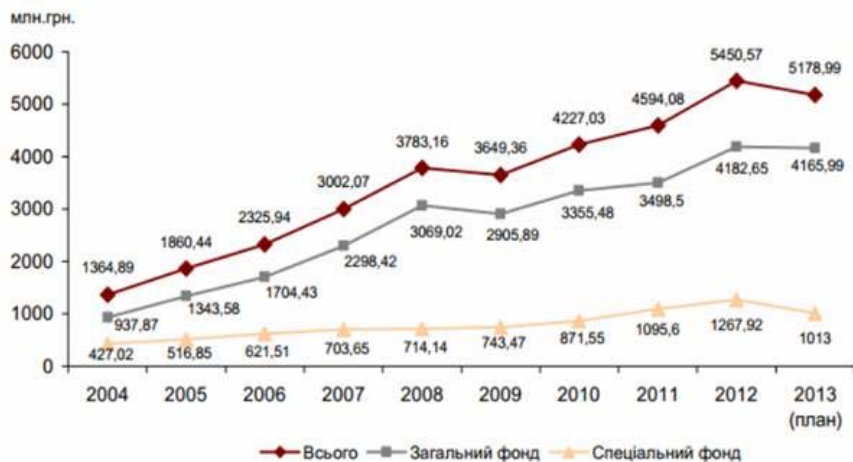

Рис. 6. Динаміка бюджетного фінансування досліджень і розробок, млн. грн.
(складено за даними [6])

Останнім часом у всьому світі зростає упевненість у тому, що створення сучасних технологій і успішна боротьба за світові ринки можливі лише на базі власної (національної) науки, особливо фундаментальної, оскільки запозичення технологій призводить до технологічного відставання країни. Навіть такі країни як Японія і Китай, в яких до кінця ХХ ст. домінувала політика, що базувалася на широкому використанні результатів, отриманих вченими інших країн, сьогодні перейшли до нової стратегії науково-технологічного розвитку, якою приділяється особлива увага формуванню власної фундаментальної науки. Сьогодні країни, які мають розвинену фундаментальну науку в поєднанні з наукомісткими виробництвами, отримують переваги на світовому ринку економіки знань. Недофінансування фундаментальних досліджень призводить до витоку наукового потенціалу за кордон і переводить країну в розряд слабозвинених держав. Держави, які розуміють роль фундаментальних досліджень у забезпеченні конкурентоспроможності економіки, не використовують появу нових джерел фінансування фундаментальної науки для скорочення витрат бюджету, а, навпаки, збільшують ці витрати. Хоча фундаментальні дослідження, що вимагають величезних капітальних вкладень, не приносять віддачі у найближчому майбутньому, проте досить тривалий термін до прикладного застосування їх результатів оправданий одержуваним економічним ефектом. Зокрема, дослідження учених-економістів США показали, що саме цей вид ДіР генерує найбільшу загальноекономічну віддачу.

У 2012 р. фундаментальні дослідження в Україні фінансувалися 11 розпорядниками бюджетних коштів за 13 бюджетними програмами. Продовжувалася позитивна динаміка фактичних обсягів фінансування фундаментальних досліджень за рахунок державного бюджету (у поточних цінах) як загального, так і спеціального фонду, яка спостерігається з 2004 р. (за винятком 2009 р.) (рис. 7).

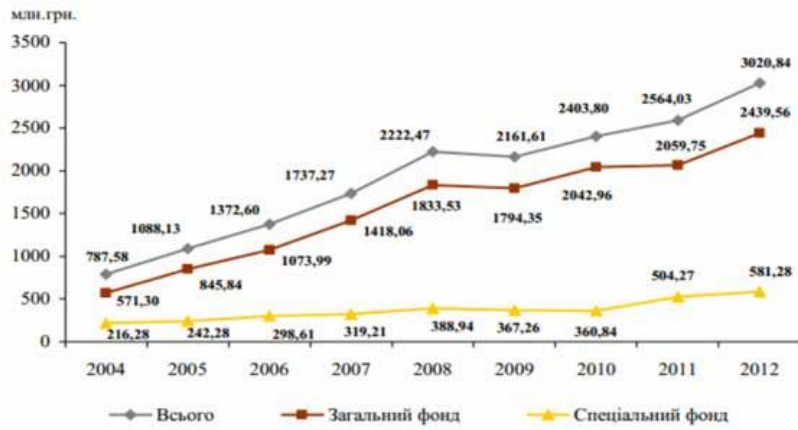

Рис. 7. Динаміка фінансування фундаментальних досліджень за рахунок державного бюджету, млн. грн. (складено за даними [6])

Здійснення прикладних досліджень і розробок є важливою передумовою розширення масштабів використання наукових досягнень у національній економіці, що неодмінно має супроводжуватися розвитком ринкового механізму комерціалізації їх результатів. У 2012 р. прикладні дослідження в Україні фінансувалися 34 розпорядниками бюджетних коштів за 36 бюджетними програмами. Упродовж останніх років спостерігається динаміка зростання як питомої ваги бюджетного фінансування прикладних досліджень і розробок у загальному обсязі фінансування досліджень і розробок, так і фактичних обсягів фінансування прикладних досліджень і розробок. За 2004 – 2012 рр. вони збільшилися майже у 4,3 рази (рис. 8).

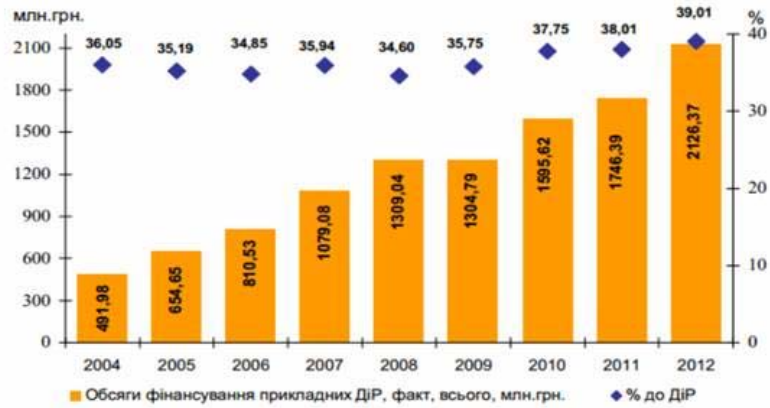

Рис. 8. Динаміка фінансування прикладних ДіР за рахунок державного бюджету (складено за даними [6])

На розробки найважливіших новітніх технологій, які є однією з важливих форм реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, у 2012 р. виділено за рахунок коштів загального фонду державного бюджету 37,6 млн. грн. (97,9% від плану). Це на 10,6% менше, ніж у 2011р. (рис. 9).

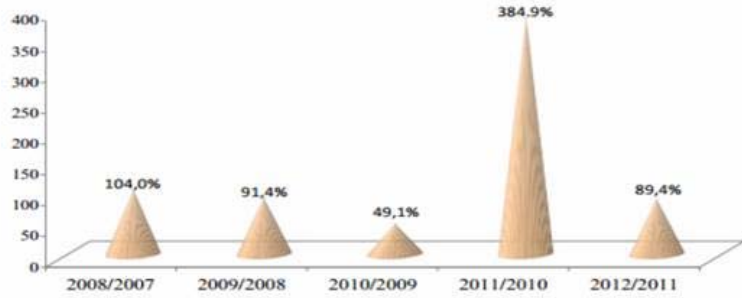

Рис. 9. Темпи зростання/зменшення обсягів фінансування державного замовлення, % до попереднього року (складено за даними [6])

Загальний обсяг фінансування інноваційної діяльності у 2012 р. становив 11480,6 млн. грн. або 0,81% ВВП проти 14333,9 млн. грн. (1,1% ВВП) у 2011 р., 8045,5 млн. грн. і 7949,9 млн. грн. в 2010 та 2009 рр. відповідно (рис. 10).

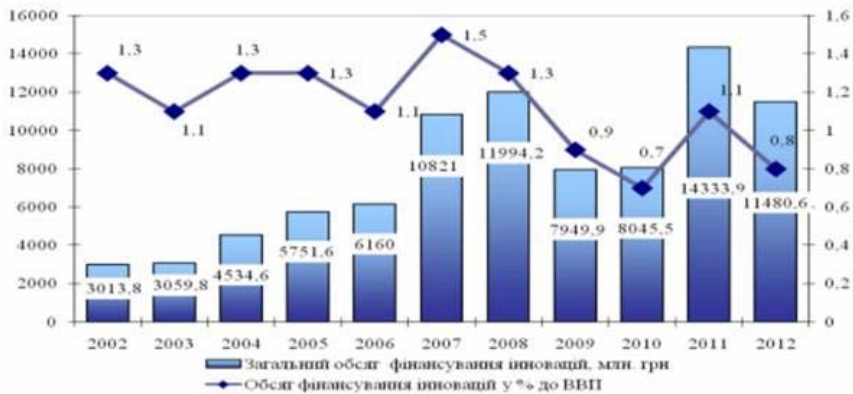

Рис. 10. Динаміка основних показників фінансування інноваційної діяльності
(складено за даними [6])

За рахунок коштів іноземних інвесторів інноваційна діяльність фінансувалась в 2012 р. в сумі 994,8 млн. грн., в 2011- 56,9 млн. грн., в 2010 р. – 2411,4 млн. грн.

З метою здійснення нововведень у 2012 р. 209 підприємств придбали нові технології (в Україні та за її межами), з них 80 підприємств придбали технології за кордоном. Найактивнішими щодо придбання технологій були підприємства машинобудування, ремонту та монтажу машин і устаткування, які становили 27,8% від загальної кількості промислових підприємств України, що придбали технології; із виробництва харчових продуктів, напоїв - 23,9%; хімічної і нафтохімічної промисловості – 12,0%; із виробництва та розподілення електроенергії, газу та води – 7,7%. У 2012 р. промисловими підприємствами придбано в Україні 571 нова технологія та 168 – за її межами (у 2011 р. – 672 та 200 технологій відповідно).

Висновки. Останнім часом спостерігаються загальносвітові тенденції використання результатів фундаментальних та прикладних досліджень, істотне зростання їхньої практичної значимості, розмивається межа між фундаментальною і прикладною наукою. Скорочується час реалізації результатів фундаментальних досліджень – від відкриття нових явищ до розробки і впровадження технологій на їх основі. За оцінками експертів, вже близько 10% нової комерційної продукції і технологій спираються на останні результати фундаментальних досліджень. Фундаментальні та прикладні дослідження стають безпосереднім джерелом інновацій і проривних технологій, сприяють економічному розвитку за рахунок інноваційного фактора.

На сьогодні Україна має достатньо високий рівень фундаментальних та прикладних досліджень за досить широким переліком наукових напрямів. Прискорення розвитку економіки України та її інтеграція у міжнародний простір в середньостроковій і довгостроковій перспективі визначатимуться результатами використання наявного потенціалу вітчизняної фундаментальної науки та підвищенням ролі науки як впливового інституту і рівноправного партнера у соціально-економічних відносинах.

Список використаної літератури.

1. Борщ Л.М. Інвестиції в Україні: стан, проблеми та перспективи / Л.М. Борщ — К. : Т-во «Знання», КОО, 2002. — 318с.
2. Геєць В.М. Перспективи розвитку економіки України та можливий вплив на нього інноваційних факторів / В.М. Геєць // Наука та наукознавство. — 2006. — № 3 — С. 24-28.
3. Носова О.В. Інвестиційний клімат в Україні: основні напрями поліпшення / О.В.Носова // Стратегічні пріоритети. – 2011. – № 1. – С. 59-65.
4. Попельнюхов Р.В. / Інвестиційна привабливість економіки України (інвестиційний клімат) // Інвестиції: практика та досвід. – 2009. – № 21. – с. 24-28.
5. Концепція державної цільової економічної програми розвитку інвестиційної діяльності на 2011-2015 роки // Оф. Веб-сайт Державного агентства України з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://in.ukrproject.gov.ua/index.php?get=564&id=2493>
6. Статистичний щорічник України за 2012 р. [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. – Режим доступу : <http://ukrstat.org/ua>

References.

1. Borsch, L.M. (2002), *Investytsii v Ukraini: stan, problemy ta perspektyvy*, Znannia, KOO, Kyiv, Ukraine.
2. Heiets', V.M. (2006), "Prospects of development of economy of Ukraine and possible influence on him of innovative factors", *Nauka ta naukoznavstvo*, vol. 3, pp. 24-28.
3. Nosova, O.V. (2011), "Investment climate in Ukraine as the main ways of improving", *Stratehichni priorytety*, vol. 1., pp. 59-65.
4. Popel'niukhov, R.V. (2009), "The investment attractiveness of Ukraine's economy (investment climate)", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 21., pp. 24-28.
5. State Agency of Ukraine for Investment and Development (2013), "Conception of the economic program of investment in 2011-2015", available at: <http://in.ukrproject.gov.ua/index.php?get=564&id=2493> (Accessed august 2013)
6. State Statistics Service of Ukraine (2013), "Statistical Yearbook of Ukraine for 2012", available at: <http://ukrstat.org/ua> (Accessed 1 august 2013)

Стаття надійшла до редакції 13.09.2013 р.

ТОВ "ДКС Центр"